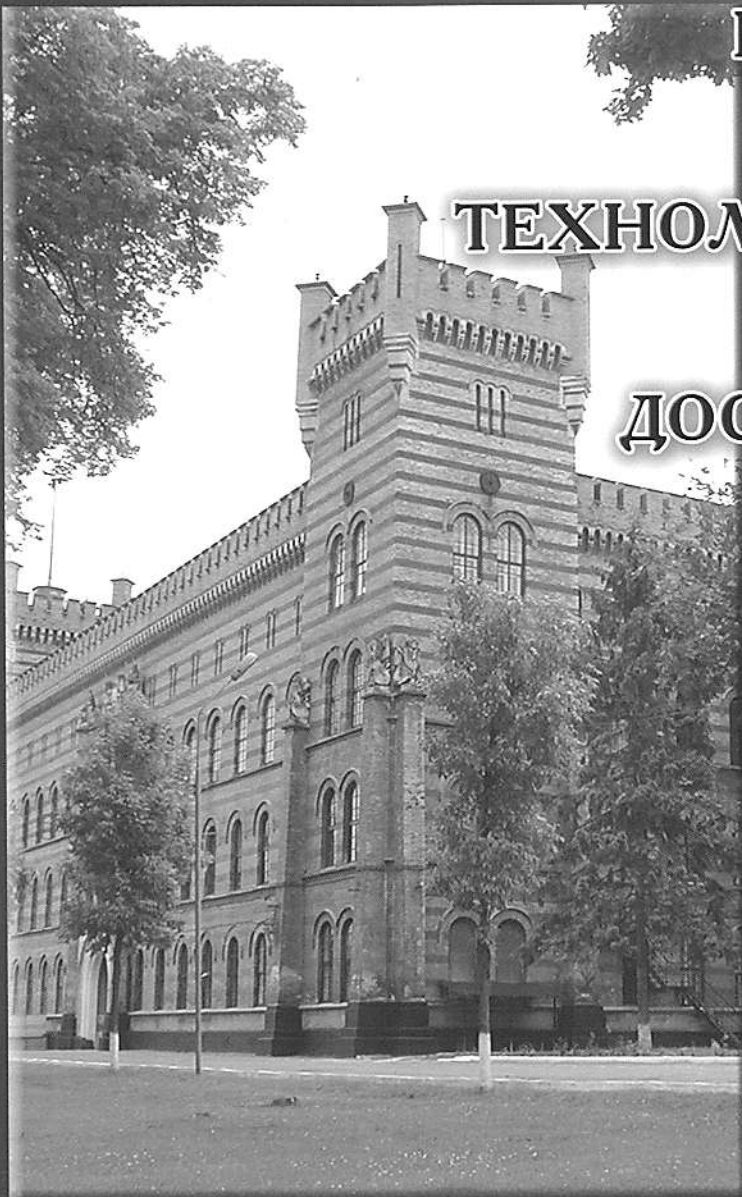

Державна служба України з надзвичайних ситуацій
Національна академія педагогічних наук України
Інститут професійно-технічної освіти
Інститут інформаційних технологій та засобів навчання
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності
Департамент освіти і науки
Львівської обласної державної адміністрації

**ІНФОРМАЦІЙНО-
КОМУНІКАЦІЙНІ
ТЕХНОЛОГІЇ В СУЧАСНІЙ
ОСВІТІ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ,
ПЕРСПЕКТИВИ**

**ЗБІРНИК
НАУКОВИХ
ПРАЦЬ**

**Випуск 4
Частина 2**

**Київ - Львів
2015**

УДК 378.14

ББК 74.58

I 74

Рекомендовано до друку Вченою радою Львівського державного університету безпеки життєдіяльності (протокол № 2 від 12 жовтня 2015 р.)

Рецензенти:

Спірін О.М., доктор педагогічних наук, професор.
Зінковський Ю.Ф., доктор технічних наук, професор, дійсний член НАПН України.
Литвин А.В., доктор педагогічних наук, професор.

Редакційна колегія:

Кремень Василь Григорович, д.філософ.н., проф., дійсний член НАН і НАПН України, Президент НАПН України (голова).
Козяр Михайло Миколайович, д.пед.н., проф., генерал-лейтенант служби цивільного захисту, ректор Львівського державного університету безпеки життєдіяльності (заст. голови).
Ничкало Нелла Григорівна, д.пед.н., проф., дійсний член НАПН України, академік-секретар Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України (заст. голови).
Артюшина Марина Віталіївна, д.пед.н., проф., заступник директора з науково-експериментальної роботи Інституту професійно-технічної освіти НАПН України.
Биков Валерій Юхимович, д.т.н., проф., дійсний член НАПН України, директор Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України.
Бикова Олена Валентинівна, к.пед.н., начальник відділу міжнародного співробітництва ДСНС України.
Васянович Григорій Петрович, д.пед.н., проф., директор Львівського науково-практичного центру Інституту професійно-технічної освіти НАПН України.
Волянський Петро Борисович – в.о. начальника Інституту державного управління в сфері цивільного захисту, доктор наук з державного управління, доцент.
Гуревич Роман Семенович, д.пед.н., проф., член-кореспондент НАПН України, директор Інституту магістратури, аспірантури і докторантури Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.
Гуржій Андрій Миколайович, д.т.н., проф., дійсний член НАПН України, віце-президент НАПН України.
Карташова Любов Андріївна, д.пед.н., проф., завідувач лабораторії електронних навчальних ресурсів Інституту професійно-технічної освіти НАПН України.
Коваль Мирослав Стефанович, к.пед.н., доц., перший проректор Львівського державного університету безпеки життєдіяльності.
Кузик Андрій Данилович, д.с.-п.н., проф., вчений секретар Львівського державного університету безпеки життєдіяльності.
Лук'янова Лариса Борисівна, д.пед.н., проф., в.о. директора Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України.
Небожук Олександра Іванівна, директор Департаменту освіти і науки Львівської обласної державної адміністрації.
Радкевич Валентина Олександрівна, д.пед.н., проф., член-кореспондент НАПН України, директор Інституту професійно-технічної освіти НАПН України.
Рак Тарас Євгенович, д.т.н., доц., проректор з науково-дослідної роботи Львівського державного університету безпеки життєдіяльності.
Рашкевич Юрій Михайлович, д.т.н., проф., проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків Національного університету «Львівська політехніка».
Хомич Лідія Олексіївна, д.пед.н., проф., в.о. заступника директора з науково-експериментальної роботи Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України.
Шуневич Богдан Іванович, д.пед.н., проф., директор Інституту психології та соціального захисту Львівського державного університету безпеки життєдіяльності.

Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи. Збірник наукових праць. Частина 2. / За редакцією М.М. Козяра, Н.Г. Ничкало. – Львів: ЛДУ БЖД, 2015. – 213 с.

Висвітлено методологічні і психолого-педагогічні проблеми впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у професійну підготовку фахівців. Проаналізовано інформаційні технології та інноваційні методики формування професійної компетентності й контролю навчальних досягнень учнів, курсантів і студентів. Обґрунтовано дидактичні засади підготовки викладачів до використання інформаційно-телекомунікаційних технологій.

Для наукових працівників, педагогів, аспірантів, докторантів, викладачів загальноосвітніх, професійно-технічних і вищих навчальних закладів, тих, хто займається проблемами застосування інформаційно-телекомунікаційних технологій в сучасній освіті.

ЗМІСТ

Козяр М. М. ВІД ТРАДИЦІЙНОЇ ДО ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ У ВНЗ.....	3
Коневщинська О. Е. МЕРЕЖНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ.....	9
Кононенко А. Г. СТВОРЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СЛЮСАРІВ З РЕМОНТУ АВТОМОБІЛІВ.....	12
Кравець М.З. МОЖЛИВОСТІ СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО РЕСУРСУ AUTODESK У САМОСТІЙНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ НА ПРИКЛАДІ ДИСЦИПЛІНИ «ПРОЕКТУВАННЯ».....	15
Кривошишина О.А. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ КІБЕРАДИКЦІЇ ОСОБИСТОСТІ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ.....	19
Крижановський А. І. ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ.....	23
Кулалаєва Н. В. МІНІМІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ЗАГРОЗ ЛЮДИНИ ЗАСОБАМИ КУЛЬТУРИ БЕЗПЕКИ.....	27
Кухарська Н.П. , Лагун А.Е. ОЦІНКА ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ТА АНАЛІЗ ЗАГРОЗ ЙОГО БЕЗПЕЦІ.....	31
Кучерявий А.О. ЦІЛЬОВІ ОРІЄНТИРИ ІНФОРМАЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ САМОСТІЙНИМ ПІСЛЯДИПЛОМНИМ РОЗВИТКОМ ФАХІВЦІВ.....	35
Липська Л.В. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ МАЙБУТНІХ МАРКЕТОЛОГІВ У ЛІНГВІСТИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.....	39
Литвин А. В., Литвин В. А. ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ АРХІТЕКТОРІВ.....	43
Лоза А.С. ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА САМОЗАЙНЯТІСТЬ ЯК СКЛАДОВІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ....	47
Малець І. О., Сичевський М. І., Лопух О.Р. УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ДО ЗАСТОСУВАННЯ КВАДРОКОПТЕРІВ (МУЛЬТИКОПТЕРІВ)	52
Майборода Л.А. НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	58
Мицишен А. В. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ІТ-КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ПРОЦЕСІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ.....	63
Мовчан І.А., Васильєв Н.И. ОПТИМИЗАЦІОННАЯ МОДЕЛЬ ОЦЕНКИ ВЕРОЯТНОСТИ ЛИКВИДАЦИИ ПОЖАРА ПРИ ПРЕПОДАВАНИИ ПОЖАРНОЙ ТАКТИКИ.....	66
Можаровська О. Е. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ФОРМУВАННІ ГОТОВНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО ІНШОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ ФАХІВЦІВ ТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ.....	72
Мозгальова Н. Г., Барановська І. Г., Барановський Д. М. ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ.....	76

Мусоріна М.О. ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ МОРСЬКОГО ФЛОТУ.....	81
Радкевич О. П. КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ ПЕРСОНАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ПТНЗ ПІД ЧАС ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ.....	85
Рак Ю.П., Бурак Н.Є. МЕРЕЖЕВИЙ ПРОСТІР І ТРІАДНА МОДЕЛЬ «МИНУЛЕ-СУЧАСНЕ-МАЙБУТНЄ» ПРОЕКТУ ПІДГОТОВКИ РЯТУВАЛЬНИКІВ.....	88
Ренкас А. Г., Придатко О.В. АПРОБАЦІЯ МЕТОДУ ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМИ ОСВІТНІХ ПРОЕКТІВ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНИХ РЯТУВАЛЬНИКІВ.....	93
Римша О.В., Назарчук О.А. АНАЛІЗ МОТИВОВАНOSTІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ДО ОВОЛОДІННЯ НАВИКАМИ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ.....	97
Робак В.Є. ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ У ПІДГОТОВЦІ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ПОЛЬЩІ.....	100
Романова Г. М. ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ВЕБ-КВЕСТІВ.....	105
Ростока М. Л. ІНФОРМАЦІЙНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ З ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОБЛКОВЦІВ З РЕЄСТРАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКИХ ДАНИХ.....	110
Семенов О.М. ЕЛЕКТРОННІ ОСВІТНІ РЕСУРСИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА-ДОСЛІДНИКА.....	114
Сільвейстр А.М. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ФІЗИКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ХІМІЇ І БІОЛОГІЇ.....	117
Сліпчишин Л.В. ПІДВИЩЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СУСПІЛЬСТВА ЯК ЗАВДАННЯ ДЕРЖАВИ: ОСВІТНІЙ АСПЕКТ.....	121
Смирнова І.М. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІКТ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	125
Стародуб Ю.П. Лаврівський М.З ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОЕКТУВАННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЯХ КОМП'ЮТЕРНОГО МОДЕЛЮВАННЯ ЕКОГЕОФІЗИЧНИХ ПРОЦЕСІВ.....	130
Степова К.В. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ КУРСУ "ІНЖЕНЕРНА ЕКОЛОГІЯ".....	134
Стецяк Т. Б., Логвиненко В. М. ВДОСКОНАЛЕННЯ МОДЕЛЮВАННЯ СИСТЕМ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЙНИХ АКТИВІВ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НЕПЕРЕРВНОСТІ БІЗНЕСУ.....	137
Стечкевич О.О. МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗМІСТУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ НАРОДНИХ ХУДОЖНІХ ПРОМИСЛІВ.....	141
Суржок Г.М. КОМПОНЕНТИ Й ПОКАЗНИКИ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я УЧНІВ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ БУДІВЕЛЬНОГО ПРОФІЛЮ.....	146
Сушенцева Л.Л. ВПРОВАДЖЕННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ.....	151

Ткачук Г. Е. МОНІТОРИНГ ГАРМОНІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТЬОГО КВАЛІФІКОВАНОГО РОБІТНИКА ЗАСОБАМИ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	155
Третько В.В. ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ МІЖНАРОДНИКІВ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	158
Цюприк А. ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ВНЗ У ВИВЧЕННІ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН.....	162
Чмир О.Ю., Карабин О.О. ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМНИХ МАТЕМАТИЧНИХ ПАКЕТІВ ДЛЯ СТАТИСТИЧНОГО АНАЛІЗУ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ДАНИХ У ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ В ПСИХОЛОГІЇ».....	167
Шамралук О.Л. ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА ЯК ПОКАЗНИК РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ПЕДАГОГІВ.....	173
Шахіна І. Ю., Ільїна О. І. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПРОГРАМ ДЛЯ СТВОРЕННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ПРЕЗЕНТАЦІЙ.....	176
Шахіна І. Ю., Медведєв Р. П. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ БЛОГ-ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІЙ СФЕРІ.....	180
Швець О. А. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРАФІКИ У ВІТЧИЗНЯНІЙ І ЗАРУБІЖНІЙ ДИЗАЙН-ОСВІТІ.....	185
Шевченко Л.С., Уманець В. О. НАПОВНЕННЯ НАВЧАЛЬНИМ КОНТЕНТОМ ІНФОРМАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ.....	189
Шишкіна М. П., Носенко Ю.Г. ХМАРНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СУЧАСНОМУ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПЕДАГОГІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ.....	193
Шпичко І.О. СТРУКТУРА ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	198
Ягунов В. В. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ.....	202
Якимович Т.Д., Ільчишин Я.В. ВИХОВНИЙ ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	206

МЕРЕЖЕВИЙ ПРОСТІР І ТРІАДНА МОДЕЛЬ «МИНУЛЕ-СУЧАСНЕ-МАЙБУТНЄ» ПРОЕКТУ ПІДГОТОВКИ РЯТУВАЛЬНИКІВ

Безперервне підвищення якості освітніх послуг та сфери життя суспільства потребує постійного удосконалення форм та методів підготовки сучасних фахівців. Необхідною умовою успішної реалізації освітніх проектів та програм, що є складовими державної стратегії розвитку є компетентне управління. У статті розглянуто проблему формування та менеджменту проектів підготовки фахівців у навчальних закладах зі специфічними умовами навчання. Запропоновано модель проектного середовища ВНЗ підготовки рятувальника в мережевому просторі, яка охоплює триаду «минуле-сучасне-майбутнє».

На основі проведених досліджень та використовуючи проектний підхід, побудовано модель життєвого циклу проекту підготовки сучасного рятувальника.

Ключові слова: управління, проект, рятувальник, специфічні умови навчання, проектний підхід.

Непрерывное повышение качества образовательных услуг и сферы жизни общества требует постоянного совершенствования форм и методов подготовки современных специалистов. Необходимым условием успешной реализации образовательных проектов и программ, которые являются составными государственной стратегии развития – компетентное управление. В статье рассмотрена проблема формирования и менеджмента проектов подготовки специалистов в учебных заведениях со специфическими условиями обучения. Предложена модель проектной среды вуза подготовки спасателя в сетевом пространстве, которая охватывает триаду «прошлое-настоящее-будущее».

На основе проведенных исследований и используя проектный подход, построена модель жизненного цикла проекта подготовки современного спасателя.

Ключевые слова: управление, проект, спасатель, специфические условия обучения, проектной подход.

Continuous improvement of the educational services quality and aspects of society needs constant improvement of forms and methods of modern professional training. A necessary condition for the successful implementation of educational projects and programs that are part of the state strategy of is competent management. In the article analyzed the problem of formulation and project management training in educational institutions with specific learning environment. The model of project environment of rescuer training in university in the network space that encompasses the triad of "past-present-future."

The model of the project life cycle of modern rescuer training was developed on the basis of research and using the project approach.

Key words: management, project, a rescuer, specific learning environment, project approach.

Вступ. Сучасні тенденції розвитку інформаційної сфери України вказують на перспективність інтеграції інформаційних механізмів у повсякденне життя суспільства. Використання новинок інформаційних технологій автоматизує значну кількість процесів виробництва та діяльності людини. Створення теоретичного підґрунтя впровадження та подальшого розвитку таких засобів є актуальним науково-прикладним завданням сьогодення, розв'язання якого потребує кваліфікованих фахівців з ґрунтовними знаннями із теорій інформації, алгоритмів, складностей, ймовірності тощо.

Сьогодні, в період адаптації українського ринку товарів та послуг до світових вимог, широкого попиту набуває сфера менеджменту – управління складними проектами та ситуаціями [6]. Сутність такого підходу до формування та розвитку державного управління передбачає орієнтованість на проекти; програми; портфелі проектів та їх ефективність.

Постановка проблеми. Аналіз світового досвіду у галузі управління освітніми проектами вказує на проблематику менеджменту підготовки фахівців у навчальних закладах зі специфічними умовами навчання в Україні. Зовнішнє та внутрішнє оточення таких проектів відрізняється від інших. Специфічні умови навчання передбачають використання нестандартних підходів до управління освітнім проектним середовищем. Турбулентність та динамічність сучасного суспільства щоденно висуває нові вимоги до фахівців цивільної сфери задля забезпечення високого рівня безпеки життєдіяльності. Існуючі моделі та методи засновані на класичних і не в змозі вчасно та оперативно реагувати на швидкі зміни зовнішнього оточення освітнього проекту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Огляд численних науково-методичних стандартів та теоретичних розробок стосовно управління проектами, ґрунтується на основі наукових праць таких вчених, як А.О. Білощицький, А.Ю. Борзенко-Мірошніченко, Н.С. Бушуєва, С.Д. Бушуєв, В.Д. Гогунський, О.Б. Данченко, О.Б. Зачко, М.М. Козяр, В.К. Кошкін, О.М. Медведєва, І.І. Оберемок, О.В. Придатка, Х. Танака, Ю.М. Тєсля, С.К. Чернов та ін.

Зокрема, розглянуті наукові праці А.О. Білощицького [2], А.Ю. Борзенко-Мірошніченко [1], В.А. Рача [11-12], Н.С. Бушуєвої [4-5] стосувались управління освітньої галузі з класичною парадигмою навчання, яка не стосувалась підготовки фахівців для спеціальних служб. У дослідженнях М.М. Козяра [8], О.Б. Зачка [7], О.В. Придатка [9] велика увага приділяється саме розвитку нового напрямку навчання, результатом якого повинен стати рятувальник нового покоління, компетентний у сфері ІТ технологій та спеціально підготовлений для виконання своїх службових обов'язків за умов невизначеності в надзвичайних ситуаціях.

В працях зазначених науковців вказується на недостатню вичерпність досліджень з питання управління проектами підготовки новітніх фахівців, зокрема рятувальників, та проблематику розроблення нових підходів до управління проектами у сфері цивільного захисту.

Мета статті – теоретично обґрунтувати необхідність формування освітнього середовища та розробки моделі управління проектом підготовки новітніх рятувальників на основі проектно-орієнтованого підходу.

Виклад основного матеріалу. Формування ефективного проектного середовища підготовки рятувальників та якісне управління ним можливе за умови інтеграції у цю сферу методу проектно-орієнтованого управління. Воно передбачає можливість прогнозування проблемних аспектів та планування подальшої діяльності з метою унеможливлення або зменшення впливу небажаних факторів зовнішнього та внутрішнього оточень освітнього проекту [10]. Головною ідеєю подальшого дослідження є аналіз інформації про проблему ефективного управління освітнім проектом середовищем підготовки сучасного рятувальника, що надасть змогу отримати необхідні знання, які в подальшому формують та наповнюють базу знань про те, що відбулось та виявить можливість прогнозу майбутніх ризиків щодо отримання невідповідних знань і здобуття необхідних навичок, формулюючи при цьому необхідні дії, заходи, прийнятні для перспективного використання [3].

Управління освітнім проектом підготовки рятувальників на основі використання тріадної моделі «минуле-сучасне-майбутнє» в умовах вищих навчальних закладів зі специфічними умовами навчання охоплює такі основні процеси, виконання яких забезпечить перспективності професії рятувальника, як причинно-наслідковий аналіз формування та розвитку системи цивільного захисту загалом та Державної служби України з надзвичайних ситуацій зокрема, прийняття рішення щодо розроблення та впровадження нових стандартів, методів та моделей навчання, аналіз перспективних напрямів підготовки з метою підтримання конкурентоспроможності ВНЗ та підготовлених фахівців, а також наповненість відповідними фахівцями ринку праці з оглядом поточного ситуації та затребуваності в умовах мережевого простору, що в кінцевому вигляді забезпечить підвищення стану безпеки (рис. 1).

Усі процеси розподілені за часом на минулі, сучасні та майбутні.

Минуле (P) – процеси базуються на минулому досвіді, а саме: проведення експертних оцінок надзвичайних ситуацій – *E*, розробка варіантів ліквідації НС – *V*, формування та наповнення баз даних та знань – *B_{d,k}*, виділення проблемних етапів отримання оперативної інформації в ході реагування на виникнення НС – *S*, формування бази першочергових та достатніх знань та навичок, якими повинен володіти рятувальник – *B_f*, формування бази знань та навичок рятувальника як проектного менеджера – *B_{pm}*. Формально даний процес можна представити у наступному виді:

$$P = \langle E, V, B_{d,k}, S, B_f, B_{pm} \rangle, \quad (1)$$

Рис. 1. Модель проектного середовища ВНЗ підготовки рятувальника в мережевому просторі

Сучасне (N) – процеси, які формуються та здійснюються сьогодні: проведення аналізу процесів минулого $P - A_P$, проведення аналізу сучасного стану освітньої галузі та системи цивільного захисту – A_N , формування висновків – C , впровадження ІТ-технологій для оптимізації процесів прийняття рішень – IT , використання експертних систем – ES , формування управлінського рішення про необхідність зміни чи оновлення процесу підготовки – PS , застосування систем підтримки прийняття рішень на основі експертних оцінок – DSS , наповнення баз даних та знань – $B_{d,k}$, формування плану перекваліфікації або підвищення кваліфікації рятувальників – P_r . Формально сукупність процесів можна представити у виді кортежу:

$$N = \langle A_M, A_N, C, IT, ES, PS, DSS, B_{d,k}, P_r \rangle, \quad (2)$$

Майбутнє (F) – процеси, які плануються на майбутнє, а саме: створення нових моделей та методів підготовки – $B_{m,m}$, проведення апробацію запропонованих управлінських рішень – T , проведення SWOT-аналізу проекту – A_{swot} , створення сприятливих умов для реалізації проекту підготовки рятувальників – F_s , аналіз перспектив інтеграції засобів ІТ-технологій в освітнє проектне середовище – A_{IT} , формування дерева цілей та дерева рішень для майбутніх проектів – $T_{p,s}$, оптимізація управлінських проектних рішень на основі SWOT-аналізу – O . Формально сукупність процесів можна представити у виді:

$$F = \langle B_{m,m}, T, A_{swot}, F_s, A_{IT}, T_{p,s}, O \rangle, \quad (3)$$

Кожний із процесів, відповідно, має свою спрямованість і містить послідовність кроків.

$$R = \langle P, N, F \rangle, \quad (4)$$

Реалізація запропонованої моделі підготовки рятувальників на базі ВНЗ зі специфічними умовами навчання в умовах мережевого простору та суспільної думки забезпечить максимальний взаємозв'язок тріади «минуле-сучасне-майбутнє», а, відповідно, і максимальну ефективність управління та якість отриманих знань майбутніми фахівцями служби цивільного захисту.

Використовуючи методологію проектно-орієнтованого управління проектами, програмами та портфелями проектів в сфері освітньої діяльності побудували модель життєвого циклу виконання проекту підготовки рятувальників, (Рис. 2.) Запропонована модель передбачає наступні фази: початкову, проміжну, кінцеву та додаткову фазу подальшого розвитку при впровадженні інновацій. Кожна з них містить підфази, які надають змогу здійснити моніторинг якості робіт та контроль відповідальних осіб щодо реалізації проекту та своєчасно прийняти рішення про внесення змін.

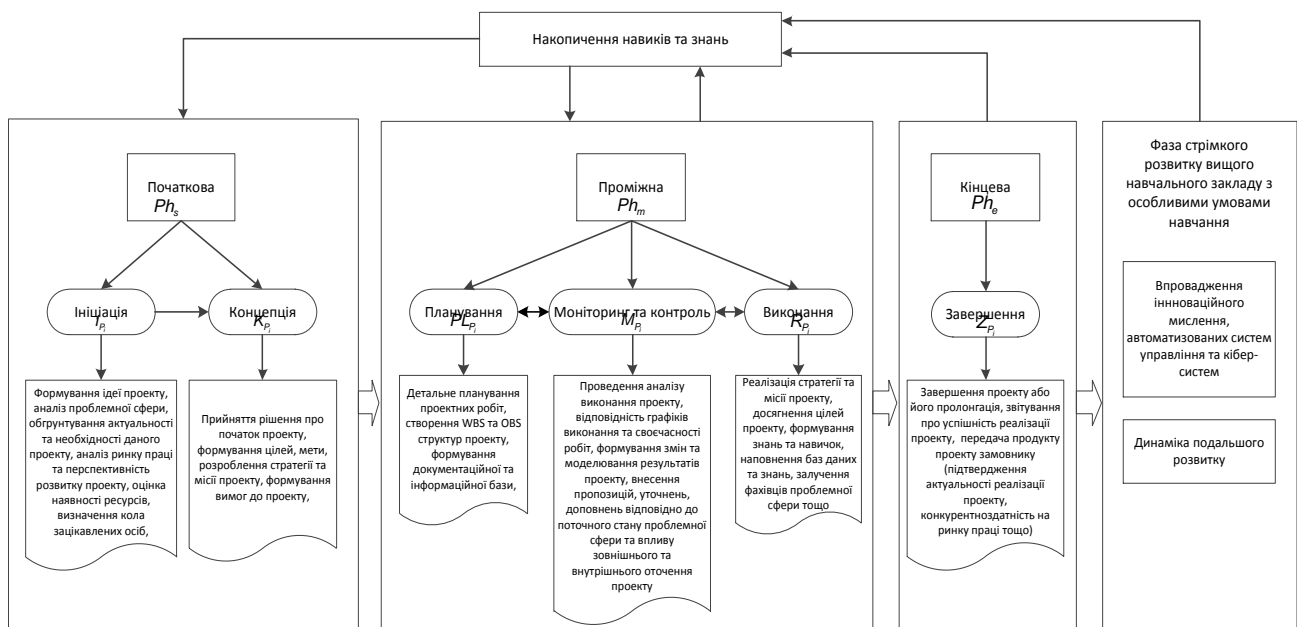

Рис. 2. Модель-схема життєвого циклу проекту підготовки рятувальника та динаміка подальшого розвитку

Висновок. Результатом проведених досліджень є запропонована модель проектного середовища підготовки рятувальників на базі ВНЗ з особливими умовами навчання в мережевому просторі, яка здатна забезпечити ефективне управління проектами та програмами навчання з можливістю подальшої перепідготовки новітнього, компетентного, конкурентоздатного рятувальника, який відповідав потребам сьогодення та кваліфіковано виконував поставлені перед ним завдання в умовах інформаційної невизначеності та обмеженості ресурсів, що в подальшому створить передумови підвищення стану безпеки у регіональному та територіальному вимірах.

Література

1. Борзенко-Мірошніченко А.Ю. Правове забезпечення впровадження проектно-орієнтованого управління системою вищої освіти на регіональному рівні / А.Ю. Борзенко-Мірошніченко // Управління проектами та розвиток виробництва: Зб.наук.пр. – Луганськ: Вид-во СНУ ім. В.Даля, – 2009. – № 2 (30). – С. 78-91.
2. Белошницкий А.А. Управление проблемами в методологии проектно-векторного управления образовательными средами / А.А. Белошницкий // Управління розвитком складних систем. – К.: КНУБА, 2012,- Вип. 9. – С. 104-107.
3. Бурак Н.Є. Управління проектом підготовки і навчання кіберрятувальника:компетентнісний підхід / Н.Є. Бурак, Ю.П. Рак // Вісник Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. – Львів, 2013. – №8. – С. 55–60.
4. Бушуева Н.С. Проактивне управління програмами розвитку фінансових установ в умовах турбулентного оточення / Н.С. Бушуева, Р.Ф. Ярошенко, Т.О. Ярошенко // Управління розвитком складних систем. Зб. наук. праць. – 2011. – № 7. – С. 16–20.
5. Бушуев С. Д. Управление проектами: основы профессиональных знаний и система оценки компетентности проектных менеджеров / С. Д. Бушуев, Н. С. Бушуева. – К. : ІРІ-ДІУМ, 2010. – 208 с.
6. Бушуев С. Д. Креативные технологии управления проектами и программами: Монография / С. Д. Бушуев. – К.: Саммит-Книга, 2010. – 768 с.
7. Зачко О.Б. Удосконалення компетентності в системі цивільного захисту засобами освітніх проектів / О.Б. Зачко, В.К. Кохан, Павел Хмель, Ю.В. Баришева // Вісник Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. – Львів. – 2014. – № 9. – С. 88–91.

8. Козяр М.М. Інноваційні технології та кібернетичний підхід проектно-орієнтованого управління процесом підготовки професіонала-рятувальника третього тисячоліття / М.М. Козяр, Ю.П. Рак // Пожежна безпека: Зб. наук праць. – ЛДУ БЖД, УкрНДІПБ ДСНС України, 2011. – №18. – С. 8-14.

9. Придатко О.В. Моделювання процесу практичної підготовки фахівців оперативно-рятувальної служби при проектно-орієнтованому управлінні / О.В. Придатко // Вісник Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. – 2012. – №6. – С. 90-100.

10. Рак Ю.П. Інформаційні технології як засіб реалізації інноваційних процесів при підготовці сучасного фахівця з аварійно-рятувальних робіт / Ю.П. Рак // Український науковий журнал «Освіта регіону». – 2010. – №3. – С. 215-220.

11. Рач В.А. Проектно-орієнтовані моделі управління та оцінки діяльності вищих навчальних закладів / В.А. Рач, А.Ю. Борзенко-Мірошніченко // Управління проектами та розвиток виробництва: Зб.наук.пр. – Луганськ: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2009. – № 1(29). – С. 81-89.

12. Рач В.А. Базові положення тріадної парадигми управління проектами / В.А. Рач // Управління проектами: стан та перспективи: Матеріали 7-ї Міжнародної науково-практичної конференції. – Миколаїв: НУК, 2011. – С. 267-270.

